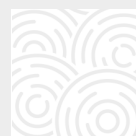

Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer

Sammen
skaper vi
muligheter

Innhold

.....	1
Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer	1
Bakgrunn	3
Begrepsavklaring.....	3
Hva er plan for friluftslivets ferdselsårer?	4
Mål – hva ønsker vi å oppnå med planen?.....	5
Effektmål.....	5
Resultatmål.....	5
Hva omfatter planen?	5
Ferdelsårer	5
Målpunkt.....	5
Kartlegging og registrering.....	6
Medvirkning	7
Beskrivelse av nå-situasjonen	8
Tiltak	8
Videre samarbeid og kommunens rolle som veileder	11

Bakgrunn

Ferdselsårene i kommunen er viktige for at innbyggerne skal kunne utøve friluftsliv. Regjeringens handlingsplan for friluftsliv oppfordrer alle kommuner til å kartlegge lokale ferdselsårer. Målet er å legge til rette for planlegging, opparbeiding, skilting og merking av turstier. Handlingsplanen følger opp stortingsmelding 18 (2015–2016) «*Friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet*». Meldingen vektlegger at alle skal ha mulighet til å være fysisk aktive og oppleve natur i hverdagen.

En god oversikt over lokale ferdselsårer er derfor viktig for å kunne legge til rette for at flest mulig kommer seg ut i naturen.

Arbeidet med planen er forankret i tre kommunale planer som alle har mål om å styrke friluftsliv:

- [Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 kap. 6.8 Kultur, inkludering og frivillighet](#)
- [Temaplan for kultur, idrett og friluftsliv 2023-2028 kap. 4.3 Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet](#)
- [Kommunal handlingsplan for idrett og friluftsliv 2025-2028 kap. 2.2 -Sikre gode tilgjengelige friområder i hele kommunen som innbyr til et aktivt hverdagsliv.](#)

Arbeidet er gjennomført i tråd med Miljødirektoratets veileder Plan for friluftslivets ferdselsårer.

Begrepsavklaring

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse.

Ferdselsårer er traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, og leder for ferdsel på vann og over breer.

Ulike ferdselsårer:

- Sti er et tydelig, smalt og sammenhengende tråkk i terrenget som har oppstått gjennom bruk eller aktiv tilrettelegging.
- Turveg er en opparbeida og sammenhengende ferdselsåre med jevnt og fast toppdekke i minst 1,2 m bredde.
- Led er ferdselsårer på vann og over breer.

- Løyper er ferdselsårer på snødekt mark som jevnlig tråkkes eller prepareres, eller som merkes eller kvistes som traséer for vinterferdsel.
- Turruter er skilta, merka og kartfesta traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Det skilles mellom flere typer turruter, se Merkehåndboka.no for mer informasjon.

Turforslag er en anbefalt tur. Turforslag er ikke en del av det offentlige kartgrunnlaget (DOK). Turforslag formidles bl.a. på ulike turportaler, informasjonsbrosjyrer, turkort og gjennom muntlig overlevering.

Målpunkt er både steder der det er naturlig å starte og avslutte bruken av ferdselsårene og attraksjoner/ steder som motiverer til bruk av dem. Eksempler på slike steder er holdeplasser for offentlig transport, innfallsporter, parkeringsplasser, utsiktspunkt, serveringssteder, skoler/barnehager, kulturminner, osv.

Nasjonal database for tur- og friluftsruter: er en felles nasjonal database for turruter som er knyttet opp mot et forvaltningsregime. Det betyr at en kommune, lag eller organisasjon har ansvar for tilrettelegging som skilting og merking av turruta.

Hva er plan for friluftslivets ferdselsårer?

Planen skal gi bedre oversikt over tilstanden på ferdselsårer i kommunen og identifisere behov for tiltak.

Planen er kartlegging av ferdselsårer, og hverken inngrep, arealbruk eller økonomiske prioriteringer er bindende.

Kartleggingen skal sikre at kommunen har et godt kunnskapsgrunnlag i saksbehandling, og en lokal database over viktige ferdselsårer som ikke oppfyller vilkårene for innmelding i nasjonal database. Den skal også være et hjelpemiddel for å kunne hensynta ferdselsårene i overordna planlegging og detaljplanlegging i kommunen.

Tiltak som er identifisert i arbeidet kan følges opp i samarbeid med frivillige organisasjoner og andre aktører, eller som kommunale tilretteleggings- og satsingsprosjekt.

Mål – hva ønsker vi å oppnå med planen?

Målet med kartleggingen av friluftslivets ferdselsårer er å bidra til:

- Økt fysisk aktivitet og bedre psykisk helse hos innbyggerne.
- Tilgang til skilta og merka turruter i hele kommunen.

Effektmål

- Økt tilgjengelighet til og bruk av turløyper
- Øke bolyst og en mer attraktiv kommune for bosetting og besøk
- Videreutvikling av eksisterende friluftsliv- og turområder, og vurdering av nye (jamfør handlingsplan for idrett og friluftsliv 2025-2028)
- Avsette arealer til friluftsliv og rekreasjon (jamfør kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032)

Resultatmål

- I Namsos er det tilrettelagt for fysisk aktivitet for alle (jamfør kommunens kulturplan 2023-2028)
- Alle skal kunne delta i organiserte og uorganiserte aktiviteter (jamfør kommunens kulturplan 2023-2028)
- Etablere samla oversikt over ulike typer ferdselsårer i kommunen
- Skape nettverk og god koordinering mellom aktører som arbeider med friluftsliv og ferdselsårer
- Lage en plan for fremtidig merking av umerkede løyper og stier.
- Legge til rette for friluftsliv, idrett, lek og rekreasjon for alle- fra universelt utformede turer til mer krevende fjellturer (jamfør kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032)

Hva omfatter planen?

Kartleggingen bygger på avgrensningene i prosjektplanen og omfatter:

Ferdselsårer

- Merka og brukte turstier.
- Mye brukte, men umerkede turstier.
- Skiløyper som prepareres når forholdene tillater det.
- Padleruter
- Merka sykkelstier.

Målpunkt

- Parkeringsplasser

- Gapahuker og bålplasser som er mye brukt
- Badeplasser
- Kulturminner som ligger i tilknytning til stier og løyper

Kartlegginga dekker hele kommune og er delt inn i følgende områder

- Område nord
 - Lund/Smnes
 - Salsnes
 - Elvalandet
 - Jøa
 - Otterøya
- Område midt
 - Vemundvik
 - Namsos by
 - Spillum
 - Bangsund/Klinga/Bangdalen
 -
- Område sør
 - Statland/Tøtdal
 - Sjøåsen
 - Namdalseid

Kartlegging og registrering

Kartleggingen er gjennomført i tråd med avgrensningene i prosjektplanen. Det er registrert turstier, turveier, padleruter, sykkelruter og skiløyper som er mye brukt i kommunen.

Arbeidet er gjort i samarbeid med ressurspersoner fra lag og foreninger med god lokal kunnskap, samt nasjonale kartbaser. De fleste rutene er lagt inn i [nasjonal database for tur- og friluftsruter](#) via *rettikartet.no* (Figur 1).

Figur 1: Utsnitt fra norgeskart og tur- og friluftsruter som viser ferdselsårer og målpunkt registrert i Namsos.

Medvirkning

Kommunen har fått midler fra Trøndelag fylkeskommune til å gjennomføre arbeidet med denne planen. I tillegg er det gitt støtte i form av rådgivertjenester fra Norconsult som fritt kan benyttes ved behov innenfor en gitt ramme.

Det ble lagt ut informasjon om arbeidet på kommunens hjemmeside og facebookside. I tillegg ble det informert i de lokale informasjonsavisene «Løkta» og «Melkrampa».

Lag og foreninger har fått informasjon gjennom nyhetsbrev som sendes ut på e-post.

Personer, idrettslag og bygdelag med lokal kjennskap om ulike ferdselsårer og andre målpunkt som gapahuker, bålplasser osv. har vært kontaktet undervegs i arbeidet.

Ferdig planutkast er lagt ut på begrenset høring gjennom kommunens hjemmeside og facebook. I tillegg har idrettsrådet fått planen på høring.

Beskrivelse av nå-situasjonen

Namsos er en langstrakt kommune med mange flotte turmuligheter, og det finnes et bredt mangfold av ferdselsårer. Takket være idrettslag, velforeninger og ildsjeler er det gjort en god jobb med å tilrettelegge og vedlikeholde løyper og turstier.

Flere stier er merket, men det er av ulik kvalitet. Noen er merket etter Merkehåndboka, mens andre har en enklere standard på merking.

Når det kommer til parkering, er det også her store forskjeller. Noen har gode parkeringsmuligheter, men for andre områder er det mangelfullt. Det kan også være usikkerhet rundt grunneieravtaler for enkelte av parkeringsplassene. Dette er en del av tiltakene som er identifisert gjennom arbeidet med denne planen.

De turrutene som er tilrettelagt i regi av velforeninger eller idrettslag, og som har fått spillemidler, skal være registrert i turrutebasen rettikartet.no. Kravet for å kunne legge inn en trasé i nasjonal database for tur- og friluftsruter er at det skal legges inn informasjon om hvem som har vedlikeholdsansvar for traséen.

Tiltak

Underveis i kartleggingen er det avdekket noen behov for både litt større og noen mindre tiltak for tilrettelegging, samt behov for skilting og merking. Tabellen under viser turruter hvor det er behov for mindre eller større tilretteleggingstiltak.

Det viktig å presisere at alle tiltak som skal gjøres må avklares med grunneier i form av grunneieravtale. Grunneieravtaler er også et krav om det skal gjøres tiltak som finansieres gjennom spillemiddelordninga. Større tiltak innarbeides i Kommunal handlingsplan for idrett og friluftsliv ved rullering av den.

Navn	ID	Beskrivelse	Forslag til tiltak
------	----	-------------	--------------------

Galten, sti via Botneveien eller fra toppen av Salsnesfjellet	011	Tursti som går via Botnveien, en gammel ferdselsåre mellom Salsnes og Kjeldbotnet. Parkering ved skilt langs FV 769, eller på parkeringsplass på Salsnesfjellet	Skilting på Salsnesfjellet, og merking for å komme videre opp på fjellet fra Botnveien. Gjøre avtale med grunneier.
Råfjellhytta, Salsnes	012	Det går sti opp Råfjellkråa opp til hytte som drives av Salsnes jeger og fisk. Fint turterreng videre innover Salfjella. Bom på vegen inn mot tidligere parkering, usikkert hvor det kan parkeres nå.	Skilting og merking. Avtale med grunneier. Parkering.
Seiertuva, Salsnes	013	Parkering v/ fylkesveg 769, skiltet til Vassleia. Ikke merket løype, delvis krevende.	Skilting og merking. Avtale med grunneier, parkering.
Moldvikfjellet, Jøa	021	Parkering ved Holondbakkvegen. Skiltet. Sti langs traktorveg til lokalt vannverk. Bratt stigning derfra opp til toppen. Trimkasse på toppen.	Merking av sti
Skåkkjerringfjellet/ Brakstadkjerringa, Jøa	022	Stien starter i Nordveien, delvis merket med blå farge. Delvis krevende tur, Parkering enten ved Brakstadbrekka eller i Fosnes.	Utbedre merking og skilting. Avtale med grunneier om parkering på Fosnes-siden.
Fosnesvatnet	023	Fin og enkel tur. Parkering på Svarvan, ved Eventyrstien. Stien starter litt nedenfor Eventyrstien.	Skilting og evt. merking.

		Hytte ved vannet med trimbok.	
Ravnholet, Otterøya	041	Mye brukt tur	Skilting og merking. Avtale med grunneier.
Uppulskardet i Bymarka - Flyvraket	147	Middels krevende tur. Som starter ved Høknes naturbarnehage. Parkering ved siden av bom.	Skilting og merking. Avtale med grunneier.
Haviskardet - Bekken	112	Gammel ferdselsåre. Bruer trenger oppgradering.	Nødvendig med oppgradering av broer.
Høknesøra, statlig sikra friluftsområde	155	Trimrute med ulike løypevalg. Brukes også til sykling.	Bør merkes og skiltes
Kattmarkfjellet	156	Mye brukt turløype, men mangler merking og skilting.	Skilting, merking og parkering.
Storhaugen, Namdalseid	192	Mye brukt tursti. Mangler tilrettelegging.	Skilting, merking og parkering.
Storsnøheia	193	Mye brukt tursti.	Skilting og merking.
Gongfjellet, Statland	198	Start ved Storvatnet, trimpost på toppen	Skilting og merking.
Hjartvikfjellet	201	Mye brukt sti, trimpost på toppen	Skilting, merking og parkering.
Ledangsklumpen	203	Mye brukt tur, trimpost på toppen	Skilting, merking og parkering.
Storbakksetran	204	Mye brukt tur, trimpost ved enden av stien	Skilting, merking og parkering.
Djupvikklumpen	205	Mye brukt tur, trimpost på toppen	Skilting, merking og parkering.

Mefosseteren	206	Tur fra Oksdøla til Mefosseteren med tydelig sti. Brukes som skiløype på vinteren.	Skilting, merking og parkering.
Hemna	207	Et av de høyeste fjella i Namsos, mye brukt, men mangler tilrettelegging.	Skilting, merking og parkering. Annen tilrettelegging.
Gammel ferdselsrute fra Gryta til Rødhammeren	211	Gammel ferdselsåre	Skilting, merking og parkering.
Straumsnesfjellet, Bangsund	218	Mye brukt tursti. Mangler skilting og merking.	Skilting, merking og parkering.
Galtfjellet, Klinga	219	Mye brukt turrute som mangler skilting, merking og tilrettelegging.	Skilting, merking og parkering.
Mølnhatten, Bangdalen	227	Tur til trimkasse	Skilting, merking og parkering.
Storfjellet, Bangdalen	228	Fjell i Bangdalen, brukes som trim- og turmål. Mangler tilrettelegging.	Skilting, merking og parkering. Anne tilrettelegging.

Videre samarbeid og kommunens rolle som veileder

Tilretteleggingstiltak som skilting og merking er gjerne et samarbeid mellom grunneiere, kommunen og frivilligheten. I planen er det vurdert behov for skilting, merking og annen tilrettelegging. Gjennomføring, drift og vedlikehold vil avhenge av frivilligheten og dialog med grunneiere. Kommunen vil veilede frivillige i prosessen, samt prioritere søknader om spillemidler.

Sammen skaper vi muligheter

E-post:
postmottak@namsos.kommune.no

Tlf. sentralbord:
74 21 71 00

Postadresse:
Stavarvegen 2, 7856 JØA

Besøksadresse:
Søren R. Thornæs veg 10

Hjemmeside:
namsos.kommune.no